

Com menys bancs, més dependents de Madrid

«El més lògic seria intentar un ressorgiment del sistema de caixes d'estalvi prenent com a exemple el model italià, o alemany»

Aquest estiu vaig tenir la sort de poder fer un viatge amb un gran amic pel nord d'Itàlia. Apassionats els dos per la història i per la política, vam recórrer durant 12 dies una petita ruta que ens vam muntar visitant antigues repúbliques i ciutats-estat italianes. Sovint oblidem que Itàlia és un bell país, però també un de molt jove d'escassos 150 anys. Els 1100 anys que durà la República de Venècia o els 800 de la República de Zena (Gènova), entre tantes altres, són una realitat subjacent que no s'esborra fàcilment tot i que ho intentin.

Aquesta tradició de poder territorial i no centralitzat encara és ben viva a Itàlia i es pot comprovar a qualsevol de les seves ciutats mitjanes. Malgrat la ideologia centralista (https://www.naciodigital.cat/opinio/23419/unio-europea-centralista-comoditat#.YP_KiJ1UEKR.twitter) que últimament promouen les institucions europees, una resistent malla de petites caixes i banques locals segueix ben viva i donant serveis als seus ciutadans. Visitant indrets com Meran (Sud-Tirol) o Verona, no és estrany trobar places en què fins a quatre bancs comparteixen espai. Essent només un d'ells d'abast estatal. Una cosa similar passa quan travesses el país per carretera, el nombre diferent de companyies proveïdores arriba a sobtar, tant acostumats com estem als oligopolis. Viatjar per Alemanya comporta la mateixa experiència, cada ciutat, cada territori, conserva la seva estructura financera pròpia, compatible amb els grans bancs, més protegits de les grans dinàmiques financeres globals i més propers als ciutadans als que serveixen.

La situació a l'estat espanyol i a Catalunya és diametralment oposada. El poder que viu de Madrid té la voluntat de concentrar tota la força sobre la capital. Costi el què costi. Així s'entén la ràpida desaparició de les caixes aprofitant l'excusa de la crisi, i la privatització de tot el sistema bancari. La última passada de la jugada la vam veure fa un any amb la fusió Caixabank-Bankia (<https://www.naciodigital.cat/opinio/22003/bankia-caixabank/nefast/catalunya#.X1XWfUcFBRE.twitter>) i l'espanyolització definitiva d'una entitat que havia estat pal de paller de l'economia catalana durant molts anys. Madrid se va, deia de forma genial Pasqual Maragall l'any 2001, i les astracanades continues d'Ayuso, sempre disposada a extorquir una mica més el seu propi hinterland castellà, ho posen de relleu. Però el fenomen ve de lluny. Fins i tot podríem dir que ve des del principi. Com explica l'historiador Antoni Simon (<https://twitter.com/aleixsarri/status/1449485330864869376?s=20>), Madrid i el seu centralisme ja va devorar la xarxa de ciutats castellanques durant els segles XVII i XVIII. La centralització del sistema bancari a Madrid només és la penúltima fase d'un projecte polític que té més de 400 anys d'història.

I això, com afecta a Catalunya? Altres vegades n'he parlat amb més profunditat en termes d'accés al crèdit i finançament de projectes (<https://www.naciodigital.cat/opinio/15678/bancs/democracia>). En tot cas, hem vist fa poc un exemple del què passa quan el sector bancari és tan dependent de la política. Se n'ha parlat poc del què significa que cap banc espanyol hagi volgut avalar la Generalitat en l'intent del Tribunal de Cuentas d'arruïnar a més de trenta famílies. No ho ha fet, senzillament, perquè el sistema financer, oligopoli centralitzat a Madrid, fa molt temps que depèn totalment del BOE. Ja ho sabíem com a mínim des de la tardor del 2017, ara ho han tornat a confirmar.

Davant d'això, és obvi que el més lògic seria intentar un ressorgiment del sistema de caixes d'estalvi prenent com a exemple el model italià, o alemany, així com els èxits de Caixa Pollença i

Caixa Ontinyent, que amb modèstia i sense deliris de grandesa, porten a terme una gestió excel·lent des de la proximitat.

En paral·lel, cal incentivar l'arribada de bancs internacionals a Catalunya. El sistema cada cop dóna pitjor servei, i amb més connotacions polítiques de dependència de Madrid. Els bancs internacionals que s'atreveixin a obrir oficines a Barcelona podrien tenir una sorpresa molt positiva en quant a la rebuda que el públic català els oferiria. El simple augment de la competència bancària ja seria una notícia positiva.

Caixabank ja no actua com un banc català, i el Banc Sabadell tampoc. Queda Caixa d'Enginyers i algunes experiències que sorgeixen de bancs digitals. Però cal assumir la situació i actuar en conseqüència. L'ideal seria reconstruir un sistema financer propi, però a curt termini, incentivar l'arribada de bancs europeus s'intueix com la solució més efectiva per trencar amb l'oligopoli bancari promogut i centralitzat a Madrid.

En tot cas, i tenint en compte que centralitzar és el modus vivendi d'Espanya, només hi ha una sortida: la independència de Catalunya. La fragmentació política, al contrari del què diuen els propagandistes de les unitats imposades, és llavor de sana competència, i per tant, de prosperitat.